

**Tallinna Tehnikaülikool
Energeetikateaduskond
Mäeinstituut**

Täitmise pilootuuring Estonia kaevandustingimustes

ID- 2567

Tudeng: Karina Tommik
110556
Juhendaja: Jüri-Rivaldo Pastarus

Tallinn 2015

SISUKORD

1	Töö eesmärk ja ülesehitus	3
2	Sissejuhatus	4
3	Kukersiit põlevkivist ja selle levikust Eestis.....	5
4	Balti põlevkivi leviala lääneosa geoloogiline ehitus	7
4.1	Üldiseloostus.....	7
4.2	Kukersiit geoloogilises läbilõikes	7
4.3	Estonia kaeveväli	8
5	Kaevandamistehnoloogia Estonia kaevanduses	10
6	Aheraine ja põlevkivi tuha ladustamise probleemid	12
7	Võimalikud täitmise viisid	13
7.1	Kaeveõõnte täitmine linttervikutega kaevandamisel	13
7.2	Kaeveõõnte täitmine tulptervikudega kamberkaevandamisel	15
8	Tehistervikute parameetrid ja peallasuvate kivimite poolt avaldatav surve	18
9	Eelnevalt uuritud täitesegud ja nende lähtematerjalid.....	22
9.1	Aheraine omadused.....	22
9.2	Põlevkivi tuha omadused	22
9.3	Eelnevalt uuritud täitesegud.....	23
9.4	Millega arvestada täitesegude projekteerimisel tulevikus	27
10	Täitmise kogemus Eestis	28
10.1	Kukruse kaevanduskäikude täitmine	28
10.2	Ojamaa kaevanduse täitmise katseprojekt	29
11	Pilootuuring	30
11.1	Katsekehad.....	30
11.2	Parameetrite mõõtmine kivinemisel	31
11.3	Oodatavad tulemused.....	32
12	Diskussioon	33
13	Kokkuvõte	34
14	Kasutatud kirjandus	35

13 KOKKUVÕTE

Keskkonnasäästliku kaevandamise eesmärgil on vaja kadusid tervikutes vähendada. Kaeveõõnte täitmine põlevkivi aherainest ja tuhandest toodetud betoonist tundub mõistliku lahendusena, sest lisaks kadude vähenemisele tingib see kaevandamisjääkide ladustamismaksude vähenemise. Tulevikus muutub kaevanduste täitmine veelgi olulisemaks, sest kaevandamissügavus kasvab, samuti kasvavad kaevandamisjääkmete ladustamise maksud [41].

Käesolevas töös on vaadeldud kaevandustes teostatud täitmise eksperimente ning eelnevat kogemust arvestades, olen välja pakkunud võimaluse täitmise pilootuuringu läbiviimiseks Estonia kaevandustingimustes. Uuringu meetodi kirjeldusel arutasin välja tehistervikule osutatava survetugevuse mäemassivi poolt, samuti leidsin võimaliku täitmise protsendi. Lähtudes nendest andmetest on võimalik valida sobilik täitesegu uuringu läbiviimiseks. Pakutud uuring on vahepeelseks sammuks laborikatsetuste ja täitmise tehnoloogia rakendamise vahel Estonia kaevanduses.

Täitmistehnoloogia on rakendatav Estonia kaevanduse tingimustes, kuid vajab täiendavaid uuringuid. On olemas vastava survetugevusega segud, mis on võimelised kivinemisel tagama kaevanduse lae stabiilsuse. Kuid neid ei ole piisavas koguses katsetatud kaevandustingimustes.

Täiendavalt oleks vaja hinnata täitmise majanduslikku efekti, uurida, kas hetkel valitsevates tingimustes on kaeveõõnte täitmine majanduslikult otstarbekas või on kasulikum jätkata kaevandamisjääkide ladustamist maapinnale.